URRILLA
16
Eguaztena
Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA

Bilbao'kua ...	9,00 Irko.	Iru Hez
Bilbao'atazkua..	11,25	"
Idazki-Itunmena	62,00	" urtez
Atzarrijetakuak	112,50	" "

Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.116 zenbakija

Gayak

Aurrera duaz

Ginebra'n gentza-zaliak euren gentza-autubentan deragoyoen artian, Italia guda-bidian aurera dua.

Lenengo Adua'ra eldu zan, eta etiopiatařen uri aregaz jabetu: egun batetik bestera, "perijan" erosten dan idija jabe-aldatzen dan lez, jabe-aldatuta geratu zan. Len Abisinia'ren ikuřinpian aurkitzen zan; orain Italia'renenian.

Adua'n oña imiñita ango ogasun eta biztanlegañokuakin jabetu ziranian, beste leku bataz jabetuten juan ziran.

Eta daunbadoska asita bazteř gustijetan erijotzea ereñaz, Aksum deritxon uri ospetsura eldu ei-dira.

Italiařak kistař-bide gustijetatik okeřtuta guda-bidiak ziař duaz. Eta guda-bide-ziař duazala, geidiaren kaltezko azi txařa ereiten dabe.

Gosia, negařa ta zoritxařa, eurakandik sořtu diran guda-alořta ezeskařijak dira. Mussolini'ren gudari azi-ereitzaliak Abisinia-ziař erein eta edatuten dabezan guda-azijen alořteak, onixek dira: gořotua, gosia, gexua, erijotzia...

Etoyak

Gudeak, etoyak beriak dauz.

Josu-Kisto'ren amabi beldu!en artian bat ixan zan: Judas Iskariote.

Ordutik, ona, bat baño geyago geřu dira.

Eta au ezta ařitzekua, obenaren alořtea obena da-ta. Gudearen semia, etoya.

Etoiren bat guda gustijetan sořtu oi-da

Azkenengo Karla-Albontsa'ren ařteko lotsagařizko gudan be bat ixan zan: Maroto.

Maroto'gaz be, baña, etoyak etziran amaťu.

Orain Abisinia'ra begira gagozanezkero, baña, Maroto'ri geldi laga dayogun.

Orain aťatu gura dogun etoya beste au da, ba: ras Gugsa.

Au etiopiatařa da. Bere abeřija zapaldu ta beste abeři baten azpijan iminťen juan diran atzeřiťař abeři-zapaltzaliakin besařkatu dan abeři-etoya.

Ras Gugsa edo dalako ořek, Judas Iskariote'k egin ixan eban obenaren antzekua egin dau: arek bere Jauna, oratu ta gurutzian josi gura ixan eben areyuai saldu eutsen. Onek, bařiz, Abisinia bere abeřija, bařuban bixi diran abeřkide gustijen erijotziaren bila juan diran atzeřiťař areyuai saldu dautse.

Beraz, ras gugsa abeři-etoya da, ta aundija ta iguingařija ixan be.

Gudea obena da

Gudea obena dala doipurubak berak esan dausku. Gudea atxakitzat ařtuta iñoren ogasunakaz, iñoren abeřijaz eta abař jabetuten duazan bide-lapuřen antzeko gudariji aufka-egiťia, baña, obena ezta, norberen ogasunak eta eskubidiak aldeztutia baño.

Beraz guda onetan oben egiťen dabenak italiařak bakařik dira. Italiařak gudea atxakitzat imiñiťa iñoren etxera juan dira, ba, ta iñoren ogasun eta eskubidiakañoko gustijakaz jabetuten dabiltz.

Abisiniťařak, ostera, euren abeřiťik urten barik, euren ogasunak eta eskubidiak aldeztuten deragoyoe.

Iñorenik eztabe gura, eurena zaindu ta aldeztu baño.

Abisiniťařak guda onetan ziñopa batzuk dira. Italiařak, ostera, abeři-menpetzale ta gixaerale bijozge ankeř batzuk...

Oneik be, baña, goiz edo berandu, Goikua'ren zijořa ixango dabe. Baťa ras Gugsa etoyak be: onek be bere zijořa irabaziko dau. Judas Iskariote'k be, alantxe irabazi eban.

Otoi-idantzezkijak

Guda-axiak uxatuteko-ta, "Nabařiztařa" euzkel-idazle jayuak argiťaldu dauzan otoi-idantzezki Jaungoikotijei begiratuten dautset, eta euretan idatziťa dagozan otoi begiko oneik otoiztu:

Aguř, Miren, eskařez betia.

"Olantxe aguřtuten dot nik
goxian-goxian
Miren Andera deuna:
zeruko Ama laztan onek
aldez entzuten dau
nire bijotz-aguřa.
Aguř, diñotso gotzonak,
Miren Neskutz deuna:
aguř goiko Jabe Jaunak
eskařez betia.
Na."

Otoi-estanpa onen irudi begikuan ikusten doguna auxe da:

Etxe-bařuban txakitxu bat. Leyo ta aldamenetan, lora gořI ta zurizko lorontzi txukunak. Aulkitxu baten ganian jezařiťa Miren deunaren irudija. Onen eskumaldian, aulki-egaltxuban, otzara txikitxu bat agiri da bařuban igali-antzeko gauza gořizkatxu batzuk dabezala.

Aulki-bareztxuban katu gořizkatxu bat kukulumuxu jařiťa dagon lekutik, aulki-ganeko Miren doniari adi begiratuten dautsa.

Miren'i, ego ta janzki zuridun gotzon bat besuak zabalik juako, ta Miren'ek, be, besuak zabalik artzen dau.

Idantzezki oneri begira ordu luziak igazi leikez, eta bape neke barik igazi be.

Irudi begiko onek, oneraspena geťu-egiťen dau, ba, ta bertan idatziťa dagon otoya otoiztuteko gurarija bixiťu.

Ezertxu be leundu bako euzkerea darabilenentzat, biařba, eztira ain egokijak ixango. Euzko-ikastoletan-eta euzkera leunduba baño besterik eztarabilen ikaslientzat-eta, baña, berebixiko otoi-estanpatxubak dira.

Gauř goxian txaidian idoro dodan ikasle batek esan daunez, zortzi urte baño len, Bilbao'ko txaidietan euzkerea pařa-pařa entzungo ei-da, ta erdel-kutsu bako euzkera leundua ta garbija entzun be.

Ikasle ořeťako baten idazkija irakuři gura daunak, ingoski onetan irakuři leike. Euzkereak buruba jasoko ba-dau, ikasle bařijekandiko laguntasunaz jaso biařko dau, aurki, zařokandik erdel-kutsuba baño etxoakijo-ta.

URIBIŤAŘTE'TAŘ IBON.

Euskeltzaleen Orratza
Lko. BAT
Saltzalientzat
Saneurri bereziak
Legazpi, 10'an. - Urrut. 13.777. - Donostia

Euzko basetxiak

Argazki onetan ikusten dan ařlanduzko zubi-begijaren antzeko atadi ori, Ermu'ko "Elořieta-Goikua" deritxon basetxiaren afuztai artezija da.

Etxe-auřeko bedař eziari aginka deragoyen astakua basetxeko otseñik zintzuena ixan oi-da.

Burdi-ganian burdi-txiřinga karelian auřeko oñak imiñiťa ufunera begira zoli ta zintzo aurkitzen dan txakufori, bařiz, etxe-zaintzalerik onenetarikua.

Ilobatxuba altzuan daula ikusten dogun ama zařa, euzko-basetxeko bakandera aguřgařija, dogu. "Patxara" ořetako amama maratzak eredutzat ařtzeko lakoxiak dira.

(Ojanguren'en argazkija.)

Euzkotar umien aldez

Irakasle anderaño:

Gauř egunean euren ikastola beřiztu nai duten eta euren lana obetuago egin nai duten irakasle asko dira, lana gutxitu ala geitu egiten duten begiratu gabe.

Urtearen asieran beti entzun oi degun gauza da: "Urte beři, bizi beři" geyenean lengo biziari jařaitzen ba'diogu ere.

Guretzat, irakasleentzat orain da urte beřia, uřilean. Danok izan gera ondo irabazitako atsedena artzen; danok geunden ondotxo nekatuak; geyenok leř eginda, batez ere, geure lanari osasunik eza eantzi beař diogunok.

Baña, lana ondo egindakoan atsedena ondo etoři oi da, eta atsedenakin, opořaldiakin, beřiz ere lanean gogoř ekiťeko indařak geureganatu ditugu.

Emen gera ba danok, beřiro bakoitza bere lantegian, bakoitza bere ikastolan.

Aldakuntza ituner bat danok bilatu izango degu. Buru argidun eta oso langilea zan nexka ura ez datoř geyago ikastolara. Gure naya beste urte betean geurekin eukitzea zan, baña, etxean lan asko omen du ta aguř egin digu geure biotza atzegabez beterik.

Alderantzira. Bai degu ikastolan mutilko okeř bat, amairu urteduna, beste beřogeitabost umek baño berak bakařik lan geyago ematen diguna. Aunditxoa dalako ezin leikioz txikiai bezelako zigořak ezaři bere notintasun edo personalidadeak itzala eskatzen dualako. Pozik izan gera ikasle au aurten ikastolan izango ez degulakoan baña... bai zera! Au emen bilatu degu auřen auřena.

Alegiñen alegiñaz zerbait aldatuko ba'gendu gaitz erdi litzake. Berak esaten digu bayetz, aurten igaz baño obeagoa izango dala. Bai leike. ¿Zergaitik ez?

Onelako atsekabeak danok artuko ginduzen aurten ere beste urtietan bezela. Zuk ere bai, anderaño irakasle, eta bai leike zure biotzean kalte aundiagoa egitea gurean baño, gaztea zeralako eta oraindik gure lanak berez duan eskergabekeria ondo ezagutzen ez dezulako.

Baña au gora bera, ez estutu, lanari arpegi alaya eman. Lana izaten dan edeřa, gogoz, biotzez eta alaitasunez ekiten zayonean! Eta gañera "urte beřia bizi beřia".

Lengo urtean zeure lanak ase ez ba'zaitu, zure ikastolaren izakerak atsegin osorik eman ez ba'dizu, orain dezu garaya bide zařak utzi eta beřietatik ziař asteko.

Batez ere alai juan zaite ikastolara. Egunero izango dezu poz aundi bat zeure umetxoen ařtean. Alaitasuna irakaslien lanaren laguntzalerik onena dezu. Eta beti ondo jantzita juan zaite zeure ikastolara. Barcelona'ko aldizkingi edo eřebista batean irakuři det oraindik orain, ez dutela ondo egiten irakasleak eskuetan erasturakin, sedezko soñekoakin eta buruan kapela dotoria jantzita ogia irabastera juatea.

Ez naiz iritzi berdiñekoa, eta asketsi deitala egileak, amerika'tař irakasle ezaguna. Guk pozik juan beař degu lanera. Gure lana ez da gořotogařia espetxe, an nai ta naiez eragiten duten lana bezela.

Gure lana edeřa ta maitekořa da, ta ondo datoř lan ořetara ondo jantzita juatia, ogia irabastera ba'guaz ere. Gañera ondo jantzita ibilteak, umeen eta gurasoen auřean asko goratzen du irakaslea, erderaz prestigio esaten zayona ematen dio ta.

Baña batez ere urte beřia asten degun ezkero, beřitu gaitean, beřitu ditzagun geure irakusteko erak, ikastolan erabiltzeko gayak; gogotu dezagun geure lana, kendu dezayogun lankaikeria.

Irakastea ederti bat da, eta beti beřitzen ari bear du, beřiztu ezik alpeřikako lanaren utzean eroritzen da ta.

Felipe Sassone antzerti egileak idatzita irakuři nuan lengo batean auxe. Zion Madrid'eko akeitetxe batean exerita zegoalarik, bere aldamenean zeuden antzeslari (actores) batzuen alkař izketa entzun zuala. Batek ziola: "Au dek bizimodua, jateko lan ez diagu irabazten". Besteak: "Urlijak ere negu guztian lana egin duan afen zořa besterik ez emenziukak ba". Onek: "Berendijak beřiz esaten emendik gosiak il baño len Holliwood'era juango dala" eta abař, eta abař.

Danak aitzakia, danak negařa. Danak ez zuan aitatu antzerti lana nola obetu leikean. Iñork ez zuan esan onelakok baño alakok ederkiago antzeztutzen zuanik. An ez zan entzun Shakespeare'ren izenik...

Irakasle anderaño Sassone'k esan duan au gogoan izan egizu, eta beste irakasleakin batzen zeranean, zuen alkařizketa ez dedila diruatzaz, irabaziatzaz, ikastola bat utzi ta beste batera juatiatzaz, eři txikiari iges-egitiatzaz, agintarien zitalkeriatzaz eta gurasoen eskergabekeriatzaz izan. Montessori, Decroly, Davies eta Freinet'etzaz ere izan dedila.

AŘITOKIETA.

Euzkeldun barrien lana

Guda

¡Gudea! ¡gudea! Edonun guda itza entzuten dogu gaur. Guda-pizti baltz itzaltsuak bere egal zabalakaz eguzkiaren argia estaldurik, ilunpian imiñi dau ludia. Bere erpe zořotzak erakutsiaz, gixadia ikaratuten dau.

Goxetik gaberarte gudazko bařijak jakin miñez, erdi zoratuta dabiltz gixonak. Nai etxian, nai txaidian, landoletan eta leku gustijetan, gudeataz baño eztabe itz-egiten.

Baña, ¿zer ekařiko ete-dausku ba, gudeak? Gudea ¿zer da? Gauza negargařirik ba'dago ludian, gudea da negargařijena. Gořoto azija, basatikeriaren ikastola, gudea da gixonen arerijorik urtenena. Gudea'k lenengo geure gogua erailten dau, baita ere geure bijotzeko gurari onenak, maitasuna ta eřukitasuna; ta geure gogua erail ondoren eta basa-pizti gixonak biguřturik, bata bestien aurka bultz-egiten dautse mendi-txakur goxetiak lez alkar biřinduteko.

Kanpion idazle ospetsuak idazti batian edestuten dau gai onetzaz ipuin bioztun eta polit bat:

Euzkadi'ko eřitxu maitagaři batian bixi zan emakume alargun bat bere bixija baño maitiago ebazan seme bigaz. Umiok, amak eurak beste maite eben ama. ¡Bixia zan goxua etxe aretan!

Baña, urtiak juan urtiak etoři, umiak gixon sendo bigurtu ziran. Egun baten, guda sortu zan, eta eři baketsu aretara be bufukaren zarata eldu zan. Eta ordurarte ainbat alkar maitatzen eben anayak, gudara juan ziran; baña ez alkařegaz bufukatzeko, bata bestiaren aurka baño.

Alango baten, euren ama gexorik jausi zan, eta ori jakiñez, anai bijak beragana juan ziran zainduteko.

Apaldu orduan, eztabaida andija sortu zan euren artian ia noren alderdikoak adoretsuaguak eta obiak ziran. Batak zuriak zirala, bestiak baltzak zirala, odola berotuten asi zan, eta bijotzetan lotan eguan gořotua itxartu zan eta euren adimena lausoturik alkařekin bufukan asi ziran. Batek, mai gañian eguan aiztua artuaz, bestiari bijotzetaraño sartu eutson eta erail eban... Ori ikusiaz, oean il zorijan eguan ama eřukařija be il zan.

Gixadia auferakuntza bidian duala diñue, ta alan autortu bear da. Txoriak lez, edonun egazkin edeřak ziarkauten dabe aixea, ortzia estaldurik. Iřatizkiñak be, une onetan Ipar-Amerikan oguzten dabezan itzaldijak guztiz argi entzuten doguz. Jauregilako itxasontzi edeřak, tximist-bultzijak eta abar eta abar, danak itz-egiten dausku ludiaren auferakuntzatzaz.

Baña, goguaren arazoetan ari-aldijan baxen atzeratuak gagoz. Edonun bekaizkeria, gořotua, alkar ezin ikusia ta menperatzaletasuna.

Wilson ipařamerikar latari ospetsua'k Guda Nagusia amaitu ondoren ames goxo bat eukan, orduezkero gudarik etzeiteala etoři, ta asmau eban gaurko "Lateři-Batza". Baña, alpeřik, tamalez.

"Lateři-Batza" ori lateřijen ařokeria ta oñaspiratubiařa kentzeko indargia agertzen yaku.

¿Nor ezta gomutetan Guda Nagusiatzaz? ¡Gomuta lařija benetan! Baña, ¡ludiko zoritxařa! Gaurko gixonak, zoruak ba'litzaz lez, alako guda ikaragařia berbiztu guriaz dabiltzala esan leike.

Gure burura yatorku orain, Marne'ko gudaketa gomutagařijan pantzetař batek emon euskun eredu begikua ta kistařa.

Doistařak, ordurarte garaile, iges-eginka asi ziran pantzetařen auferakada indartsu baten aufian, eta, bat-batian baso ziar ariñeketan joyala, zulo batera jausi zan pantzetar bat. Ikeratu zan zulo bařuan doistař bat bekoz-bekoz ikusi ebanean.

LařI zaurituta, azken arnasian doistařa, pantzetařari bilduřbegirak[a] jaurtiaz, didar eutson: "Alde, alde[-]tik niri iltera etoři zatzatan pantze[-]tal ori". Eta, au esanaz, lufian [...] geratu zan indarge. Pantzetařa ba[...] ikusiaz, eřukitu zan eta bere po[...] artuaz, bere besoetan doistařaren [...] ařtu ta ura edaten emon eutson, odola erijon bekokia zapiñuagaz [...] Doistařak, begirakada maitekořa [...] eutson pantzetařari, berak egiten [...] ia zergaitik egiten eban itandu [...] Gixonen gaiztakeriak guda zital [...] jaurti gaituan ařen-erantzun eutso[n] tzetařa'k-zu ta ni anayak gara; abeřija bakotxak maite dogu. Baña ni kistařak garan lez, eztogu ze[...] alkar il beařik... Eta itz maiteko[...] mingaři oneik esanaz doistař gaxu[...] tzetařaren besuetan il-luak artu [...] pantzetař biozduna onetsirik.

Gudea egiteko eskubiderik iñok[...] ko, gixonen bixia Jaungoikuak [...] daun lez, Berak bakařik kendu [...] ko... Beraz, ¡zitala da benetan gu[...] Doipurua'k diñonez, abeřija bere [...] joetatik aldeztuteko gudea baño [...] tzazko gudarik eztago.

Ořegaitik, etiopiařak dabiltz on[...] zuzatza ta abeřija aldeztuten.

AZKEN-IKAS[LIA]

(Bilbao'ko Instituto'ko irugařen [...] roko ikuslia.)

Uařa.—Irugařen urteko ikastarak[o] liak idazteko lařegi dala dirudi [...] onek. Kulatzik be aldatu barik [...] tzen dogu. Eta idazki onen egilia [...] -ikaslia" ba-da, ikastola ořetako [...] -ikaslia" ¿zelangua ixango ete-da[...] jonak, eta jařai.,I.

ARRASATE

EZKONTZA APAIÑA.— Oste[...] ezkontza apain bat izan zan ama[...] etan. Gure eskoletako artezkari-bat[...] Gaztaiñares'tař Benantzi, eusko-lan[...] euskaltzale sutsua ezkondu zan [...] osalariaren alaba on Karmele'rekin [...] taiondoko ibilian dira ortik zear, et[a] askotarako zorionik beteenak opa [...] gu senar-emazte beřiai.

ISASONDO

IRAKASLIA.—P. de Mendigur[...] Markos, 29 urten izandegu Uri[...] ikastolako irakasle, eta orain 70 ur[...] dituala-ta, irakasle izatea-ri utzi di[...] bizitzera, bere zartzaroko egunak [...] tzera Ordizia'ra juantzaigu.

Etxeko bezela, guraso bezela [...] kan, eta ¿nola ez? Elizko benetako[...] kaltzale jatořa ta lagun ařtekoa iz[an] beti-ta.

Tamal aundia utzidu urian, ain[...] ñoko sendiak alde egitean, baña[n] izan-ařen gure ondotik alde egite[...] -bat badegu, beñere bukatuko ez[...] nismen aundiko irakaslebat izand[u] la 29 urtean, beragaitik aguř m[...] bat damatzut uriaren izenean, eta [...] ro atseginbat opadizugu zere send[...] tearen ondoan Aguř ¡irakasle [...]

DABILTZANAK.—Egun batzue[...] rotzera Donostia'tik Sarasola'tař J[...] ikasle gaztea etoři da.

Logroño'ra, Sarasola'tař Kelmen[...] aize osasungařiak artuaz ikaskizun[...] tera juan da.

Donostia Lete'tař Bitor eta Me[...] Pau juan dirade.

Arantzazu'ra eguna igarotzera S[...] 'tař Imanol bere sendi aundiareki[n] dan igandian.

URIKO-LANAK.—Enparantzatik [...] tokira bide beřia egin beardala-eta [...] gogoř ekin diyote bete lanak egite[n] NEKAZARIAKIN geran ezk[...] galderabat: Juan dan urteko ba[...] batzueri zakutan eta besteri kutxan [...] ken tokian, moxořo txiki batek [...] eta alpeřik galdutzen ari emendira [...] moxořo ori il edo atzeratutzeko i[...] aldaki zer egin beardan? Nekazari[...] zik entzungo luteke bada orixen ka[...] diak batzueri egin dielako moxo[...] dalako ořek.

MURUME[...]

Kabi bako enaratxubak

Enbeita'tar Imanol

VI

"Eta ondamendija etoři zan. Gero jakin dedanentz, ene aťa'k basamořtu uřun areťan eduř-ařtian lanaren indařez irabazi ixan eban dirutza gustija, jolasian eralgi ixan dau."

—"¿Etzenduzan burukatu? (disuadir) ¿Begijetako zapi baltza etxatzun jausi?

—Ez, jauna, ez; bere maťasunian eta uste onian zinistia imiñiťa maťatuten jařaťu neban.

"Ila bat-inguru dala, txindija amaťu yatala ikusi dabenian, ikeřtuten etořtiari laga-egin dautsa."

"Eta ni, ergel zorua, bere buruba erailgo ete-ebaneko bilduřaz, biľa urten nintzakijon..."

"Eta egi gustija orduban jakin neban. Gixon galdu bat zala jakiñazo eusten, ziťal, jokolari, emakume-zale, lapuř ikasija zala ta abař..."

—Buru-ariniťasunak sořtu dautzun egoera ori aztuna, da, andera— jauparijak uařtu eutsan.

—Ikaragařija, ezin txařagua... Geyago be ba-dago, baña—Sorne'k geťu eutsan—. Gauř ařatsaldian ene aťa'ren uřutidazkija ařtu dot.

—¡Etoři datoř'

—Bai. Ixontziťik urten da, ta ainbat lasteřen niganatuteko gurari bixiz, belbilez datořala diñost... Beraz egun batetik bestera emen dot... ¿Zer egingo dot? ¿Iges? ¿Egija esan? ¿Neure buruba erail? ¡Ene aťa'ren auřez-auř egon al-ixateko indařik eztot ixango, ba!

—Zure oben-nekia, Sořne, orixe ixan biař da. Ezegijozu igesik-egin. Garbaya ta samiña ba-liťeke zure zoritxař ořen osakai biurtutia, baťa bijozdun aťa ba-dozu, aren azkespena ixatia be.

—Nire utsegiťiak, baña, ene aťa zuzenak parkatuteko baño aundijaguak dira. ¡Eztaustaz parkatuko, ez!—ots-egin eban doakabiak. Eta aurpegija eskubakaz estaldubaz autoř-entzuliaren oñetan auzpeztu zan.

Eskeko neskatxubak be, emakume aren zoritxařak bijotz-ukututa, jazoten yakan zoritxařaren zijua zer zan uleřtuten ezebanařen, negař egiťen eban.

—¡Andera gaxua!—esaten eban—. Ba-liťeke ene amatxuri be beste ořen beste jazotia... Eta on-ona da, bařiz, ene amatxu ixango dan lakoxe on-ona...

Biťařtian autořtzen ari zan emakumia bere oben gustijak jauparijari autořtzen deragoyon.

—Ondiño geyago be ba-dago, jauna—arek oyu-egin eban.

—Tira, bilduř barik esan esateko daukastazun gustija—jauparijak erantzun eutsan—; ainbat lasteřen iruntzi-egixu edonziko biaztun ori—geťu eutsan gero.

—Gixon ořek erailketa ikaragaři bat egin ete-dabeneko susmoa dot, jauna... Zumardi-txaidian erail ixan daben emakumia...

—¡Goiko Jaun Donia! ¿Zer diñostazu, Sořne? ¿Zelako susmuak dozuz, ba...?

—Gixon ori orain iru egun, emen ixan zan. Zurbilduta etořan, gixantz gustija galduta... Arkondara - eskutuřak odolaz orbanaduta eukazan...

—Diñostazun ori, Sořne, ikaragařija da—jauparijak ots-egin eban.

—Nik, alan ikusi nebanian, etxetik-jaurti-egin neban. Baña, bera, emendik urten zanian, baratzako belbil-tokijan sařtu zan, eta an egotalditxu bat egin-ondoren andik urten zan.

"Ori ikusi-ondoren eztakik, nik zelako susmo txařa adimeneratu yatan. Belbil-tokira sařtu nintzan, eta luřa astinduta ikusi nebanian, ikaratuta zetan nenguan enekijala geratu... Luřpian ostenduta txingi-pilua eguan..."

"Eneutsen ukuturik be egin, bilduřez beterik neure lekura biurtu baño... Erailketa ori gauř goxeko izpařingijetan irakuři dot... Eřtzañak bera dala susmetan dabe... Ilkayaz lagunduta ikusi ebela diñue... ¡Galduta nago, jauna, galduta nago...!"

—Baretu zatez, baretu, erailketa ořetan zuk zer ikusirik eztozu-ta...

—Urizañak, baña, dana azteřtuten dabe, jauna; bazteř gustijetan iťandduko dabe; aren maťia ixan nazala jakingo dabe; emen egon zala be bai... Iťaunka etořiko yataz... Eta txingijak dirala-ta biařba, ni be nastian nazala uste ixango dabe.

"Jauna, ¡abade jauna!; zu done bat zara, ta gaizkatu nagixu. ¡Eřuki zakidaz!"

—Baretu zatez, Sořne.

—Une batetik bestera aťa elduko yat, baña... Urizañak be emen ixango yataz... Biařba aťa ta urizain, gustijak batera elduko yataz... ¡Jauna, Jauna!; ¡Goiko Jaun eřukijořa...! Nire erijotzia diran gixon ořeik nire auřera eldu baño lenago, bixitzea kendu-egidazu...! ¡Ene alabatxu eřukařijaz eruan nagixu...!

Eskeko-neskatxubak Sořne gaxuaren negař-ulu areik entzunda, berak be negař-egiťen eban.

Bere zoritxař gustijakaz aiztu zan. Eta maťasun utza zan bijotzaren bultzadetara igiťuta, andera eřukaři aren besuetan jausteko ustez, beraganuntz juaten asi zan.

Eta iñori ezer esan barik txakijan sařtu zan. Baña une atan, belbil baten argi-dizdirakaz txaki gustija argiťuta geratu zan.

Argi arein dizdira uařtu ebanian, Sořne eřukařijak egin eban kařaxija, itzaletan be itzala ixan zan.

—¡Urizañak...! ¡Ene aťa...!—oyu-egin eban.

Eta senetik urtenda zala, besuetan etzuten juan ixan yakan Nekanetxu gaxua baxen eřukijořa onduan ebanik be uařtu barik, ur-gorijaren-igesi juan oi dan katuaren antzian zoro bat lez txakiťik urten zan, eta eskeko-mutikua aurkitzen zan solairu-ziař igaruaz, baratzarako atetik urten eta eduřtzan nora joyan ezekijala arin-arinka asi ťa aldendu zan.

Une atan baratzako atadiťik bařurantz sařtzen joyan gixonezkuaren abotsa entzun zan, iñuala:

—¡Ene alabea!, ¡ene bijotzeko alaba maťia...! ¿Nora zuaz, nora...?

—¡Ako zera! Dagon gauaruaz, ¿nora ete-dua ori?—Andertxu'k bere kolkorako esan eban—. Ibai'ra buruba botaten ezta juango ořaťiño—oldoztu eban, gero.

Gerotxubago, baña, andera gaxo aren zoro-ariñeketa a ikusiťa, zoritxařen batek jota galdumendirantz ete-juaneko susmuak ukutu eutsanian, bere-jařai urten zan.

Nekanetxu eskeko-laguntxubak Andertxu be iges-juakijola ikusi ebanian, didařka asi yakan, eta bere jařai kanpoko eduřtzara urten.

Eduř-ganian uřunian etořen belbil baten arguntzijetako argi-dirdirea ikusten zan... Sořne gaxuaren etxera joyazan urizañak ziran...

AZKENA

Geure zoritxařerako, ondo egiťen gendulakuan, atzeřiťik etoři yakuzan bide-eskekuai eskuba luzatubaz ukařa emoten oťu gintzan.

Gure azken bako esku-zabaltziak, arei, bixipidia emon eutsen. Eta gure zoritxař geyagorako, eske-bide ori "negozijotzat" ařtuta gure eři-alde gustijetara edatu ziran.

Atzeřiťik eldu yakuzan bide-eskeko ořeik kalte bi ekaři euskubezan, bařiz.

Bata, geure sakeletako txindijak[...] rak jaberutia. Eta bestia, euren a[...] kuntza, oťura ta abař gure e[...] ekařtia.

Sakeletako txindija kendutiaz [...] txirotuten joyezan. Eta txirotute[...] guraso bat baño geyago Amerika[...] dian imiñi ebazan.

Guraso ořein ařekua zan Sořne [...] biaren aťa be.

Biťařtian, bařiz, Amerika'n g[...] ebezan aťa bako alaba-umezurtza[...] sendi oneko semetzat erakusten [...] atzeřiťař atzipetzaliak, Sořne gax[...] emakume bakun, zinesteřez, uste [...] atzipetuten iñardu:en dira, ta iño[...] -kutsuz orbandu bako euzko-sendi [...] ixen eta ogasunakañoko gustija b[...] tsařtian zikinďubaz, zoritxařari bid[...] baldůten.

Sořne doakabia, bere alabatxub[...] biařak eta bere oben lotsagařijen [...] zořotzen zirikadak jasan eziñak, [...] nian eduř-gane-ziař nora duan ez[...] galdu-gordian igiťu dau.

Bere onduan zorijontsu bixiťeko [...] Amerika'tik etoři dan aťa gaxuak [...] era atan igesika joyela ikusi d[...] "¡ene alabea!, ¡ene bijotzeko al[...] ťia!" didař-egin dau.

Andertxu zintzua Sořne eřuk[...] jařai urten da. Eta azkenez, [...] obenak bizkař-ganian ebazala ja[...] Nekane eskekotxuba, Ander eta [...] bijen jařai dua.

¡Bila ta bila ibilkijon ama, So[...] kabia zala jakin ixan ba'leu jakin[...]

AMAYA